

PREZES URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w Katowicach

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a

Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04

E-mail: katowice@uokik.gov.pl.

Katowice, dnia 2002-06-07

RKT-561/07/02/HS

Decyzja Nr RKT 20/2002

Na podstawie art. 104 K.p.a. w związku z art. 85 ust. 1 i art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319; ze zm. Dz.U. z 2001r. Nr 110, poz. 1189 oraz Dz. U. z 2001r. Nr 154, poz. 1800) w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odmawia się wszczęcia postępowania antymonopolowego na wniosek Gmin: Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice i Wilkowice przeciwko „AQUA” S.A. z siedzibą w Bielsku Białej przy ul. 1-go Maja 23, zawierający zarzut nadużywania pozycji dominującej na rynku poprzez nieuczciwe kształtowanie cen za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków na rzecz mieszkańców w/w gmin, gdyż w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwany organem antymonopolowym) w dniu 28.05.2002r. otrzymał wniosek Gmin: Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice i Wilkowice (dalej zwanych Wnioskodawcami) o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko „AQUA” S.A. z siedzibą w Bielsku Białej ul. 1-go Maja 23 (dalej zwanej Aqua), zawierający zarzut naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz.1319 ze zm. Dz. U. z 2001r. Nr 110, poz. 1189 i Dz. U. z 2001r. Nr 154, poz. 1800). Zdaniem Wnioskodawców, Aqua nieuczciwie kształtuje ceny za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków na rzecz mieszkańców w/w gmin.

W uzasadnieniu żądania między innymi podniesiono, że stosownie do wymogów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie określenia taryf, wzorów wniosków o zatwierdzenie taryf, Wnioskodawcy zwrócili się do Zarządu Aqua o przedstawienie kalkulacji cen, które ich zdaniem powinny uwzględniać koszty związane z eksploatacją sieci, koszty awarii, koszty odczytów, koszty ogólnozakładowe oraz amortyzację. Zdaniem Wnioskodawców, ustawa ta oraz rozporządzenie zobowiązują dostawcę wody do przedłożenia radom gmin całego szeregu dokumentów, w których określone są zasady rozliczeń i ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Do dnia złożenia wniosku, Wnioskodawcy nie otrzymali stosownych kalkulacji.

We wniosku podniesiono także, że Wnioskodawcy przekazali aportem do „Aqua” S.A. mienie komunalne, a gminy-akcjonariusze, posiadając 15 % pakietu akcji, nie są zadowolone ze sposobu działania spółki akcyjnej. Podjęte przez Wnioskodawców negocjacje z radnymi Bielska-Białej w sprawie ujednoczenia przez Aqua cen za dostarczaną wodę i odprowadzane ścieki nie przyniosły rezultatu. Wnioskodawcy zwrócili się do Walnego Zgromadzenia

Akcjonariuszy Aqua o zmianę § 55 ust. 3 statutu spółki akcyjnej, lecz Gmina Bielsko-Biała negatywnie odniosła się do tej propozycji.

Organ antymonopolowy zważył co następuje.

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747), która weszła w życie z dniem 14.01.2002r, określa między innymi warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi, a także określa zasady ochrony interesów odbiorców usług. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy (art. 3 ust.1). W razie wspólnego wykonywania przez gminy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy wykonują odpowiednio właściwe organy 1/ związku międzygminnego, 2/ gminy wskazanej w porozumieniu międzygminnym (art. 3 ust. 2). Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast (art. 4 ust. 1), a do jego zadań należy w szczególności między innymi współdziałanie z gminami (art. 4 ust. 2 pkt 3).

Na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest wymagane uzyskanie zezwolenia wydanego przez zarząd gminy w drodze decyzji (art. 16 ust. 1). Nie mają obowiązku uzyskania zezwolenia tylko gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące na obszarze własnej gminy działalność zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (art. 16 ust. 3). Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfę na 1 rok (art. 20). Zgodnie z zapisem art. 2 pkt 12 ustawy zawierającym definicję legalną taryfy, to zestawienie ogłoszonych publicznie cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz warunki ich stosowania. Ustawa ta przyznaje gminie kompetencje regulatora na gminnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, albowiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowują taryfy, które podlegają zatwierdzeniu w drodze uchwały rady gminy (art. 24 ust. 1). Zarząd gminy sprawdza, czy taryfy zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty pod względem celowości ich ponoszenia (art. 24 ust. 5). Rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na obszarze gminy (art. 19 ust. 1). Regulamin powinien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorcy usług, w tym sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach (art. 19 ust. 2 pkt 3). Rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu (art. 24 ust. 6). Od dnia 08.04.2002r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 26, poz. 257). Rozporządzenie określa szczegółowe kryteria ustalania niezbędnych przychodów, alokację kosztów na taryfowe grupy odbiorców oraz kryteria różnicowania cen i stawek opłat; także określa wzór wniosku o zatwierdzenie taryf oraz niezbędny zakres informacji zawartych w uzasadnieniu taryfy biorąc pod uwagę między innymi kalkulację opłat; a także określa warunki prowadzenia rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, biorąc pod uwagę wyposażenie nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe. Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę (...) zakreśla także ustawowe terminy określonych czynności i działań przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz organów gminy.

Wejście w życie wspomnianych przepisów określiło zasady ustalania wysokości cen za dostarczaną wodę i odprowadzane ścieki zawartych w taryfach zatwierdzonych przez radę gminy, która tym samym ma wyłączną kompetencję do kształtowania poziomu cen na swoim obszarze (uchwały organów gmin podlegają kontroli we właściwym trybie). Kompetencja gmin wynika wprost z przytoczonych wyżej przepisów ustawy. Zbiorowe zaopatrzenie w

wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy i jak to wynika z przytoczonych powyżej przepisów, to właśnie organom gminy ustawodawca, określając mechanizmy kształtowania cen za dostawę wody i odprowadzanie ścieków, powierzył kompetencje do dokonywania oceny, czy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowując taryfę zastosowały się do obowiązujących przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy. Zatwierdzanie cen i opłat zamieszczonych w taryfach przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a także ocena kalkulacji kosztów w oparciu o które zostały sporządzone taryfy należy, w świetle powołanej ustawy, do organów gminy.

Analiza przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i jej przepisów wykonawczych wskazują zatem, iż organ antymonopolowy nie jest właściwy do wszczynania postępowania w sprawie zarzutów podniesionych przez Wnioskodawców. Zgodnie z art. 19 K.p.a. organy administracji publicznej przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. Na każdym etapie postępowania może się zdarzyć, iż na skutek zmiany przepisów organ utracił kompetencje do rozstrzygania określonego rodzaju spraw. W okolicznościach sprawy wejście w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oznacza, że organ antymonopolowy nie jest właściwy do wydania decyzji w zakresie żądania, utracił bowiem te kompetencje na rzecz organów gminy. Rada gminy uzyskała bowiem status i kompetencje regulatora na gminnym rynku wodno-kanalizacyjnym.

We wniosku podniesiono także, że Wnioskodawcy przekazali aportem do „Aqua” S.A. mienie komunalne, a gminy- akcjonariusze nie są zadowolone ze sposobu działania spółki akcyjnej. Z posiadanych przez organ antymonopolowy informacji wynika, że usługi dostarczania wody Aqua świadczy na terenie 10 gmin (Bielsko-Biała, Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Kęty, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice i Wilkowice) oraz hurtowo dla 4 gmin (Andrychów, Bestwina, Czechowice-Dziedzice i Kety). Odbiera i oczyszcza ścieki z 5 gmin (Bielsko-Biała, Buczkowice, Kozy, Szczyrk, Wilkowice) i hurtowo z gminy Jaworze. Aqua jest monopolistą naturalnym w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Gminy powiatu bielskiego w punkcie 6 zawartego w dniu 05.04.1991r. Porozumienia między gminami w sprawie komunalizacji RPWiK w Bielsku-Białej postanowiły „przyjąć, że w statucie „Aqua” S.A. znajdzie się zapis mówiący, iż najpóźniej od dnia 01.01.1992r. Aqua zapewni oddzielne rozliczenie jej działalności na terenie poszczególnych gmin na zasadzie kosztów rzeczywistych i utrzymania w każdej gminie jednakowej rentowności tej działalności.” Różnicowanie cen znajduje podstawę w postanowieniach § 55 ust. 3 pkt b statutu Aqua w związku z pkt. 6 powyższego porozumienia.

Zgodnie z zapisem ujętym w Porozumieniu między Gminami w sprawie komunalizacji Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Bielsku-Białej zawartym w dniu 05.04.1991r. oraz zgodnie z § 55 Statutu Aqua, od 1992r. ustalane były odrębne ceny za wodę i ścieki na terenie poszczególnych gmin oraz oddzielnie dla poszczególnych odbiorców hurtowych. Zgodnie z porozumieniem Aqua prowadzi odrębnie ewidencję kosztów, przychodów oraz sprzedaży ilościowej dla poszczególnych gmin.

Orzekanie w tym zakresie, w tym o sposobie funkcjonowania spółki akcyjnej, a także kontrola uchwał jej organów nie jest właściwością organu antymonopolowego, albowiem o trybie postępowania, a także o uprawnieniach akcjonariuszy stanowi Kodeks spółek handlowych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez organ antymonopolowy informacji wynika, że Aqua nie naruszyła zakazu, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej, a tym samym brak jest podstaw do wszczynania przeciwko temu przedsiębiorcy postępowania antymonopolowego.

Zgodnie z zapisem art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej od decyzji organu antymonopolowego przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu

Antymonopolowego, za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

W imieniu Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral